UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

iura clariſſima, quę ad fauorē mariti facere videnẽ, vt
habetur in l.cū in fundo in fi.ff.de iur.dot.& in l.ſi do
natur⁹ §.j.ff.de cōdic.cauſa dat.& in l.purè §.penul.in
l.apud celsū §. ſed & ſi mulier ff. de except. dol. vbi ſi
mulier ꝯtrahens matrimoniū fecit ſuū prætēſum de-
bitorē noīe dotis marito promittere, & maritus velit
agere contra aſſertū debitorē, qui noīe mulieris mul-
ta promiſit, & debitor excipiat ſe non teneri mulieri,
neq; eſſe verū illius debitorē, non audiẽ cōtra mari-
tū, ſed ſolū contra vxorē, quoniā cū maritus id habe
re debeat ex cauſa dotis, & ſic ex titulo oneroſo, exce
ptione nō eſt ſubmouendus, ſi ꝗdem ducturus vxorē
nō eſſet, vel illā expulſurus, iuxta tex.in l.fi.C.ad velle-
ia.niſi dotē accepiſſet, vt in d.l.pure §.pen. de dol. ex-
ceptio.& in d.§.ſi mulier, nā ex quo marito fuit ꝑ de
legationē ꝓmiſſū, ipſe agēdo ſuū negotiū gerit, nec
decipiēdus eſt, qđ fieret, ſi cogereẽ indotatā vxorē ha
bere d.l.ſi donaturus §.j.& ad idē eſt tex.in l.ſi nō debi
torē ff.de nouatio.¶ Sed prædictis iuribus nō obſtan
tibus, in caſu, de quo agitur, mihi vĩ verius, ꝙ maritus
ijsdē exceptionibus poſſit excludi, ꝗbus ipſa mulier,
45 † quoniā ea, quæ habenẽ in dictis iuribus, procedūt, ꝗ̃
do maritus nihil dolo feciſſet, & ſic bona fide verſat⁹
fuiſſet, ſecus ſi dolo malo aliꝗd fecerit, & cū vxore do
lū commiſerit, ꝗa tunc ēt contra maritū exceptiones,
quę darenẽ contra mulierē, poſſent exerceri, vt ē tex.
clarus ꝗ ſe ipsū in hoc declarat, in d.l.ſi donaturus §.j.
ibi, & nihil dolo facit &c.ſed ī caſu, de quo agiẽ, mari-
tus particeps fuit doli circa id, ꝓpter qđ mulier exclu-
diẽ, & excludi pōt à petitione, ſi ageret, ꝗa ſtuprū, ob
qđ facta fuit indigna, cōmiſſum fuit cū illo, ergo &c.
¶ Secundo p̄dicta iura loquunẽ, quando p̄tenſus, vel
nō verus debitor mulieris pro ipſa muliere ex cauſa
dotis promiſiſſet futuro marito, nā in caſu iſto ꝓce-
dit deciſio, & ratio deciſionis illorū iuriū, ſecus ergo,
ſi nō marito, ſed tanquā debitor vxoris ꝓmiſiſſet ipſi
vxori ſimpliciter ſoluere id, qđ ſe debere credebat, ꝓ
ut ī caſu noſtro cōtingit, ꝗa tūc ſi maritus, cui mulier
poſtea dotē ꝓmiſiſſet, contra debitorē mulieris age-
re vellet, excluderet illamet exceptione, qua potuiſ-
ſet excludi vxor, cui ſolū fuit à debitore ꝓmiſſū, nec
in caſu iſto loquunẽ iura ſ̄.allegata, immo arguendo
ex illis iuribus, quæ loquunẽ, qñ aſſertus debitor pro-
miſiſſet, futuro marito, infert ſecus eſſe, ſi ꝓmiſiſſet
ipſi vxori ſimpliciter, qđ credebat ſe debere.¶ Præte
rea animaduertēdū eſt, ꝙ aut in caſu occurēti p̄tenſus
debitor tanquā ab vxore delegatus ꝓmiſit futuro vi-
ro illud, ī quo ſe eſſe debitorē vxoris credebat, & tūc
ꝗ̄uis regulariter eadē exceptione, qua potuit mulier
excludi, maritus nō excludatur, vt in d.l.purè §.pen.&
in l.apud §.ſi mulier ff.de excep.dol.tñ in caſu iſto ſe
cus eſt, tum rōne doli mariti, vt dictū fuit, tū ꝗa mihi
non p̄ſupponitur, nec cōſtat delegationem fuiſſe fa-
ctā, cōſentiente pupillo debitore, ſeu eius tutoribus
auctoribus, ergo illa non potuit operari obligationē
pupilli debitoris fuiſſe trāſfuſam ī maritū l.j.C.de no-
uatio.cū ibi not. Aut verò mulier, cui fuit ꝓmiſſum à
pupillo, vel eius tutoribus nō delegauit, ſeu iura, q̄ ip-
ſa habebat, ſeu habere credebat aduerſus pupillū, ceſ
ſit futuro marito, & illū procuratorē in rē ſuā pro do
te cōſtituit, qđ facere potuit, ēt non conſentiēte, im-
mo inuito, & ignorāte debitore pupillo, vt in d.l.j.C.
de nouatio.& habeẽ per gl.& doc.in l.delegare la j.ff.
46 eo.tit.& † tūc exceptiones, ꝗbus poterat excludi mu-
lier, opponi poſſunt cōtra maritum, & illū pariter ex
cludunt, quoniā exceptiones, quæ dātur cōtra ceden-
tē, cōpetunt cōtra ceſſionariū, ꝗ vtitur iure cedētis.ar.
l.exceptiones ff.de exceptio.Sali.ī d l.ſi donatur⁹ §.j.
qui ſic declarat illū tex.per not.per Bar.poſt Dyn.in l.
doli ff.de nouatio.& per Cyn.in regul.ſi quis ī ius de
reg.iur.in 6.& ratio diuerſitatis eſt, ꝗa ceſſionari⁹ ...
vtiẽ iure ſuo, ſed iure cedētis, ſed creditor, cui facta ...
ſet delegatio, vtiẽ iure ſuo, ꝗa agit ex ꝓpria ſtipulatio-
ne. Quare ſi in caſu noſtro Berta, cui fuerat ꝓmiſſū ...
trāſactione, poſtea ceſſiſſet iura ſua marito cōtra ...
ſuū pupillū, res eſt clara, ꝙ ipſe maritus vitricus ...
pupilli agēdo ex iure ſibi ceſſo excludi pōt ijsdē exce-
ptionib⁹, ꝗbus potuiſſet excludi mater ſua, q̄ ceſſit ...
terius ſuper præmiſſis dubijs pro nunc inſiſtēdum ...
eſſe cēſco, cū ex dictis ſatis ſint enucleatæ diffi...
ꝓpoſitæ. Cętera ſupplebit eminētia clariſſim...

SVMMARIVM.

1 *Relictū petiæ terræ in gaudimentū importat plenā ꝓprietat...*
2 *Legatum nō reſtringitur per verba illi adiecta per mod...*
3 *Vxor relicta domina, & patrona, ſeu domina & domina...*
domina, & maſſaria, vel ꝑ ſimilia verba, filijs, ſeu ...
alijs deſcēdentib⁹ hr̄dibus inſtitutis, ꝗd ex hoc relict...
4 *Fructus bonorum hæreditatis à die mortis, & aditio...*
mixtioni; debentur hæredi.
5 *Adminiſtrans quomodolibet bona alterius ſiue commun...*
que is ſit, rationem adminiſtrationis, & reliqua ſoluere tene...

EPITOME.

VXOR, cui à marito teſtatore petia terræ in gau
dimentū fuit relicta, & quæ ab eodē domina, & patro
na omnium bonorum ſuorum relicta fuit, inſtitutis
hr̄dibus vniuerſaliter in omnis bonis filiabus ſuis, de
bet habere petiā tērræ quoad plenā ꝓprietatē, & q...
ad cætera duntaxat alimēta, illāq; præminentiā, & ho
norē ī domo mariti, q̄, ꝗ̃, & quē ipſo viuēte habe...
Adminiſtrans quomodolibet bona alterius adm...
niſtrationis rationem, & reliqua ſoluere tenetur.

CONSILIVM XXXIII.

DE duobus principaliter dubitat... pro
poſito, inquo teſtator in eius teſt...
do. Tarſiæ vxori ſuæ in gaudiment...
bis teſtamēti vtar, quandā petiā terræ ...
ratiuā, & aliā quandā petiā terræ vineatā, itē reli...
do. Tarſiā dominā, & patronā oīum bonorū ſuorū ...
poſtea vniuerſaliter ſibi hr̄des inſtituit in oībus bo...
quatuor ipſius teſtatoris filias æquis portionibus, &
pro quarta parte, cum ſubſtitutione, de qua in teſta
mento: Primo, quid debuerit do. Tarſia conſequi ...
relicto ſibi facto per illa verba dominam, & patro...
omnium bonorum. Secundo, an Baronus mari...
Antiliæ vnius ex filiabus d.teſtatoris, qui ſolus gube-
nauit, & adminiſtrauit omnia bona hæreditatis d...
ſtatoris, ſaltem à die mortis teſtatoris teneatur ratio...
nem adminiſtrationis reddere, & cui. ¶ Quoad ...
mum ſtudens veritati, & non neceſſaria omitten...
1 co, † do. Tarſiā debere conſequi, & habere illas
petias terræ quoad plenam proprietatem, quia ...
tor, relinquēdo eas in gaudimentum, vĩ adiecit ...
2 verba in gaudimētū per modū cauſæ, † q̄ non re...
git legatū, vt colligiẽ ex no.ꝑ gl.ibiq; Pau.Ca...
Bar.& alij in l.Titia cū teſtō §.fi.ff. de leg.2. & ...
not.per Bar.in l.libertis in prin.ff.de alimē.& cib...
3 cū ſimil.allegatis in d.l.Titia: Et † ꝑ illa alia verba do
minā, & patronā teſtator cenſetur voluiſſe, ꝙ vxor ...
lum haberet illum vſumfructum, & illam præmi...
tiam, & honorē, quē, & quā habebat tēpore vi...
mariti: & ita interpretata fuit communis cōſue...
quæ vbiq; ſeruaẽ, quādo vxor per hæc, vel ſimili...
ba fuiſſet relicta domina, & dominatrix, ſeu do...
& maſſaria, & filij eſſent hr̄des inſtituti, vt volu...
& alij in d.l.Titia cum teſtō §.fi.Bal.in auth.ho...

…ibiq; Sal.plenè.C.ſi ſecund.nup.mul.Bal.in l.fin. C.de
…dic.vid.Ale.in conſi.56.vol.3.q ſenſit hoc verū eſſe
nō ſolū,ſi filij eſſent hr̄des inſtituti,ſed ēt ſi filię dunta
xat,ſiuè alij deſcendentes eſſent hr̄des inſtituti, & hr̄
per Bar.in conſi.9.& 32.cū ſimil. allegatis ꝑ Ale. in d.
…Nec refert,an teſtator vſus fuerit iis verbis,relin-
quo vxorē dn̄am,& maſſariā,ſeu dn̄am,vſuariā,& vſu
fructuariā, vel dn̄am, & dn̄atricē, vel alijs verbis ſi-
…, vt per Bar.& Alex.in d.l.Titia, & Bal.in locis alle
gatis: Ergo idē erit, ſi vſus fuerit ijs verbis, dn̄am,&
patronā, ꝑ rōnes Bar.in d.l.Titia in fi.& hr̄ ꝑ eundem
in auth.hoc locū,& in l.& ſi ꝯ.ff.de vul. & pu.& poſ
…ad ꝓpoſitū multa conſilia,ac multas quotas alle
…ſed nō eſt opus,quia hæc eſt vera cōcluſio,cum
…ferè oēs ꝑtranſeunt, ꝙ vxor ſolū dēat hr̄e alimē-
…præminētiā,& honorē,quā,ſeu quē ſolita erat hr̄e in
domo viri tꝑe illius vitæ. ¶ Qua cōcluſione ſtante in
his terminis, ſequit̄, ꝙ ipſe quatuor filiæ vniuerſal̄r,
…æqs portionibus inſtitutę dicunt̄ fuiſſe hr̄des quo-
ad ꝓprietatē,& vſumfructū a die mortis, & aditionis,
4 ſeu immixtionis hr̄ditatis,& † à dicto tꝑe citra debue
… fructus bonorū hr̄ditatis æqs portionibus, &
ꝑ… arg.l.cū hr̄des in prin. cū ibi not. ff.de acquir.
…§.2.& ꝑ totū C.de petit.hæred.ſt. eo.& eſt me
…tex.in l.nō eſt ambiguū cū ibi not. ꝑ gl.& doc.C.
fami.herci.Ex qbus infero ad deciſionē ſecūdi dubij,
ꝙ Baronus,q viuēte teſtōre ꝯxit mr̄imoniū cū Anti-
…filia teſtōris,& tꝑe mortis, ac an̄ erat ī eius domo,
& oīa teſtōris bona, & ſic bona cōia dictarū filiarū te
ſtōris adminiſtrauit,tenet̄ de fructibus ꝑceptis,alijsq;
…ꝑ ipſum reddere rationē alijs tribus ſoro
ribus vxoris ſuæ, & illis reliqua ꝑ earū rata ſoluere,
videlicet ea q penes ipſum reperiunt̄,& reſtituēdo fru
ctus … extant,aut illorū æſtimationē,ſi nō extant,qm̄
5 …ſimiliter verū, ꝙ qlibet qūocūq; bona alterius
adminiſtrās tenet̄ reddere rōnē de bonis adminiſtra-
tis & fructibus,redditibusq; ꝑceptis arg. c.licèt heli
de ſimon.c.qualiter, & qn̄ de accuſa.& Papa ēt tenet̄
adminiſtrationis ſuę rōnē reddere ad tradita ꝑ Arch.
in c.nō liceat.12.q.2.& ꝑ Abb.in c.cū veniſſent de iu
dicio:ſiue ſit pr̄,q adminiſtrauerit bona filij,in qbus non
habeat vſumfructū,ſiue ſit mr̄,ſiue auia,tenent̄ hmōi rō-
nē reddere,Bald.in l.cū oportet §. ſed cū tacitas C. de
bo.q lib.ſiue ſit frater, vel ſoror, Bal.in d.l.cū oportet
§.nō aūt,ſiue ſit ꝓcurator cū mādato,ſiue negotiorū
geſtor.l.ꝓcurator.ff.de lib.le.l.2.ff.de neg.geſt. ſiue ſit
tutor,ſiue curator l.j.§.offō.ff.de tut.ſiue ſit ſocius, &
hās rē cōem cū alio l. q̄dā in prin.ff.de edē.l.ſi ambo.
ff.de cōpēſ.Bar.Bal.& Sal.in l.verū in fi. & in l.actione.
§.nōnunq̄.ff.ꝓ ſocio,& in l.tandiu C.eo.Ang.in con
ſi.285.& habetur in d.l.non eſt ambiguū C.fami.her-
ci.& generaliter,ac vniuerſaliter verū eſt,ꝙ quilibet
adminiſtrator bonorū alterius, ſiue cōium vel ex ꝓ-
pria auctoritate vel ex officio ſibi iniuncto tenet̄ ad-
miniſtrationis ſuæ rōnem reddere,& reliqua ſoluere,
vt volunt Iac.de Are.Bar. Bal.& alij in d.l.j. §.officio,
& facit l.j.cū l.pe.ff.de eo,qui ꝓ tu.& l.j.ibiq; gl.C.vbi
de ratiocin.Sozi.in conſi.159.col.3.& conſi.90.vol.j.
& Pau.Caſt.in conſi.310.cum infinitis ſimilibus, quæ
allegari poſſent:Ex quibus cōſtat,hanc eſſe veriſſimā
concluſionē,ꝙ quilibet, qui adminiſtrauit bona alie-
na,ſeu cōmunia,tenet̄ adminiſtrationis ſuæ rōnē red-
dere,& ꝑpea Baronus de ſua adminiſtratione, & de
fructibus perceptis ſaltē à die mortis teſtatoris tene-
tur rationē reddere, & reliqua alijs ſororibus vxo-
ris ſuæ ſoluere,& hæc eſt veritas. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Vxor domina, maſſaria, & vſufructuaria à marito relicta, viuē te filio hærede, alimenta duntaxat cum ſolita præminentia in domo viri conſequitur, & nu. 13.*

2 *Etiam ſi bonorum omnium, uel partis vſufructuaria fuerit relicta, ꝙ declaratur nu. 10.*

3 *Ac etiam ſi ultra hoc maritus illi habitationem, ſeu alimēta, & præminentiam in domo ſua reliquiſſet. Contra num. 8.*

4 *Teſtator ſi relinquat vxori vſum, & vſumfructum, & adijciat, vt in eo vſu, & vſufructu moleſtari non poſſit, quomodo hæc verba ſint interpretanda.*

5 *Vxor, quam teſtator alimentariam in teſtamento, & poſtea in codicillis legato alimentorum addendo, ſi cū filio ſteterit &c. vſufructuariā reliquit, debet vſumfructum formalem vnà cum filio in bonis hæreditatis conſequi, & nu. 9.*

6 *Conſuetudo Bulgari, de qua per gl. in auth. hoc locum. C. ſi ſecun. nup. mulier, ꝙ vxor relicta vſuaria, & vſufructuaria &c. ſolū alimenta viuente filio conſequatur, eſt exorbitans, & ideo non extendenda, & in quo caſu loquatur.*

7 *Vxor relicta ſimpliciter, & expreſſè vſufructuaria, etiam viuē te filio, vſumfructum habere debet, & nu. 13.*

10 *Et hoc quando expreſsè conſtat de mente teſtatoris, ſecus in dubio, & nu. 14.*

Bar. in auth. hoc locum. C. ſi ſecun. nup. mul. & in l. Titia in fin. ff. de leg. 2. declaratur.

11 *Bar. in conſi. 9. declaratur.*

12 *Alimentorum appellatio habitationē continet, ſed non ē cōtra: Niſi teſtator vxori habitationem cum filio ſuo reliquiſſet.*

Habitatio relicta à teſtatore vxori cū filio ſuo alimenta cōtinet.

14 *Bal. in l. ſi. C. de indict. viduit. declaratur, & nu. 17.*

15 *Vſus, & vſusfructus ſe inuicem compatiuntur, ſimulq; copulatiuè relicti ambo relicti cenſentur.*

16 *Vxor relicta vſufructuaria cum hoc, ut ipſa ponat ad vtilitatem filij introitus ſuarum dotium, quæ ſatis notabilis eſſent quantitatis, omnino vſumfructum cum filio conſequi debet.*

17 *Idem, ſi eſſet relicta vſufructuaria cum filio hærede inſtituto.*

18 *Teſtatoris mens ex aliis in teſtamento diſpoſitis, & non ex nō diſpoſitis interpretatur, & vt actus aliquid operetur.*

19 *Vxor relicta vſufructuaria, filio hærede inſtituto, ad quam partē vſusfructus admittatur.*

20 *Coniuncti re, & verbis in vſufructu per concurſum ſibi partes æquales faciunt.*

21 *Vſufructu, & alimentis legatis, fructus præteriti, & alimenta præterita etiam peti poſſunt.*

22 *Mater cum filio vſufructuaria ſi quid nomine filij vt tutrix ex fructibus cōmunibus emat, nō ad rē, ſed ad precium, vel æſtimationem fructuum ſuorum pro parte aget, & qua actione.*

EPITOME.

VXOR, cui maritus in teſtamento alimenta, dotes, earumq; augumentum reliquit, ſi poſtea in codicillis dicto legato alimentorum, & dotium addendo eidem reliquerit vſumfructū cū eius filio hærede inſtituto, ſi cū illo habitauerit, curāq; ſuorū bonorū habuerit, & introitus dotium ad filij vtilitatem cūtulerit, verū vſumfructum pro dimidia de oībus bonis, excepta legitima filij, cōſequi dēt: Et fructus præteritos ab ea non perceptos petere pōt. Et ſi quid emerit nomine filij ex fructibus communibus, poteſt agere ad precium, ſeu fructuum pro parte æſtimationem.

CONSILIVM XXXIIII.

VISIS, ac diligenter conſideratis verbis teſtamenti, & codicillorum egregij viri Nicolai Fontana, pro reſolutione dubitationis, quæ oriri poſſet, vtrum dominæ Franciſcæ vxori olim dicti teſtatoris ex bonis hæreditatis debeantur alimenta cibi, potus, & veſtimentorum cum illa præminentia, q̄ viuente teſtatore ipſa ſolita erat in domo teſtatoris habere, An vero illi vſusfructus formalis vnà cum filio, & hærede dicti teſtato-
1 ris ſit debitus; conſideranda ſunt infra poſita, † Nam